

107914 - Geschil over verwijdering leerling. Verzoek gegrond omdat de school geen ontwikkelingsperspectief heeft opgesteld en geen op overeenstemming gericht overleg met verzoekster heeft plaatsgevonden.

ADVIES

in het geding tussen:

mevrouw A, wonende te B, verzoekster,

en

Stichting C, gevestigd te D, het bevoegd gezag van basisschool E (verder: de school), verweerder

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 28 september 2017, aangevuld op 13 oktober 2017, heeft verzoekster aan de Commissie een geschil voorgelegd over de beslissing van verweerder om J te verwijderen de school.

Verweerder heeft op 12 oktober 2017 een verweerschrift ingediend.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 21 november 2017 te Utrecht.

Verzoekster was ter zitting aanwezig.

Namens verweerder waren aanwezig de heer F, voorzitter College van Bestuur en de heer G, directeur van de school.

Het samenwerkingsverband werd ter zitting vertegenwoordigd door mevrouw K, directeur ad interim.

2. DE FEITEN

1. Verzoekster is de moeder van J. J is geboren op 8 september 2008. Bij de start van het schooljaar 2016-2017 zat J in groep 5 van de school.
2. Begin 2016 heeft er een GGZ-onderzoek plaatsgevonden. Verzoekster heeft het verslag en conclusies van dat onderzoek niet met de school gedeeld.
3. De school heeft in oktober 2016 een groeidocument opgesteld ten behoeve van J omdat hij volgens de school opvallend gedrag vertoont. De school maakt zich zorgen om zijn sociaal-emotionele ontwikkeling, zijn leerontwikkeling en zijn werkhouding. In het document zijn de stimulerende en belemmerende factoren met betrekking tot J beschreven.
4. In december 2016 heeft de school aangegeven dat zij, gezien de ondersteuningsbehoefte van J, handelingsverleggen is.
5. Op 31 januari 2017 heeft de school L gemeld bij H, centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Er is een wachttijd van twee maanden. Op 7 maart 2017 hebben de ouders van J hem aangemeld bij H voor een Onderwijs Zorg Arrangement Psychiatrie

- Problematiek (OZAPP) traject. Op 28 april 2017 heeft er een intakegesprek plaatsgevonden.
6. Op 22 mei 2017 zijn de bevindingen van H in een multidisciplinair overleg (MDO) besproken. Daarbij waren de ouders, de heer L, bovenschools directeur, mevrouw N, intern begeleider van de school en mevrouw M van H aanwezig.
  7. Op 23 mei 2017 heeft de school een ontwikkelingsperspectief (opp) opgesteld.
  8. Op 5 september 2017 is een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) voor J opgegeven voor speciaal onderwijs (so) geldig tot 31 juli 2019.
  9. Op 15 september 2017 heeft verweerder tijdens een gesprek aan verzoekster het voornemen om J van school te verwijderen, meegedeeld.
  10. Bij brief van 28 september 2017 heeft verweerder het besluit om J met ingang van 2 oktober 2017 van school te verwijderen, aan verzoekster meegedeeld.
  11. K, school voor speciaal onderwijs, is bereid om J op te nemen.
  12. J heeft van 2 oktober 2017 tot 16 oktober 2017 thuis gezeten.
  13. Op 16 oktober 2017 is J gestart in groep 5 van K.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekster

Verzoekster was niet op de hoogte van de door verweerder aangevoerde gedragsproblematiek, omdat zich vanaf 17 februari 2017 geen buitensporige problemen meer hebben voorgedaan. Verzoekster is slechts over één incident geïnformeerd. Verzoekster ging ervan uit dat het met kleine stapjes beter ging met J, maar volgens de school lag dat anders en was het beter als J naar het so zou gaan. Een school was daar al voor benaderd. Er heeft geen overleg plaatsgevonden over een passende school voor J. Er is ook geen uitleg gegeven waarom so K voor J het meest passend was. Naar het voorstel van verzoekster om J te plaatsen op speciaal basisonderwijs (sbo) O in B is niet geluisterd.

Het gevoel van onveiligheid bij J is veroorzaakt doordat hij in een zeer onrustige klas zat, waardoor hij niet aan leren toekwam. Verzoekster wil dat J een eerlijke kans krijgt op basis van gedegen rapporten. Volgens de GGZ en H spelen er geen aangetoonde psychiatrische problemen. Er wordt wel een stemmingsstoornis NAO (niet anderszins omschreven) vastgesteld naast opvoedings- en andere psychosociale- en omgevingsfactoren. Hierbij was het psychisch, sociaal en beroepsmatig functioneren gemeten met de GAF score 45, wat wijst op ernstige beperkingen in sociaal functioneren op het werk of op school.

Verzoekster vindt het vooral heel erg dat J van de school is verwijderd zonder dat hij goed afscheid heeft kunnen nemen van zijn klasgenoten en dat hij twee weken zonder school thuis heeft gezeten voordat hij op K kon starten. Het zit verzoekster dwars er dat geen zorgvuldige overdracht heeft plaatsgevonden en zij pas op 5 oktober 2017 van de school te horen kreeg dat J op K in groep 5 zou starten.

Standpunt verweerder

In december 2016 heeft de school aangegeven dat gelet op de ondersteuningsbehoefte van J de school handelingsverlegen was. De ondersteuningsbehoefte van J is te complex en zijn gedrag leidt tot onveilige onderwijssituaties voor hemzelf en anderen. Deze situatie speelde al langere tijd. Het ging niet goed met J in zijn sociale- en emotionele ontwikkeling. J vertoonde explosief

gedrag en had huilbuien in de klas. Hij was niet in de hand te houden en hij was diepongelukkig. Het traject om meer voorspelbaarheid en beheersing in het gedrag van J te krijgen is, ondanks de inzet en ondersteuning van Veilig Thuis, niet gelukt. Uiteindelijk is een aanvraag voor een arrangement so bij het samenwerkingsverband gedaan. De Toelatingscommissie heeft vervolgens onderzoek gedaan en een tlv afgegeven. Op so K is plaats voor J en deze school is bereid om J toe te laten. Op K kan J passend onderwijs volgen. Verweerder voldoet hiermee aan de zorgplicht. De leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie hebben een positief advies gegeven met betrekking tot de verwijdering. Het voornemen om J van school te verwijderen, was de aanleiding van het gesprek op 15 september 2017. In dat gesprek is dit voornemen toegelicht en besproken met de ouders van J. De vader van J is het eens met de plaatsing van J op K. Verzoekster is dat niet.

4. INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

Het samenwerkingsverband heeft ter zitting gesteld dat in de toelatingscommissie ook iemand zit die vanuit het sbo meekijkt. Indien een-op-een-begeleiding nodig is, wordt gekeken of het sbo een rol kan spelen. In het geval van J is het sbo als minder passend beoordeeld. Er is dan ook een toelaatbaarheidsverklaring voor het so afgegeven.

5. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid

Op grond van artikel 43 lid 2 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) kunnen aan de Commissie geschillen worden voorgelegd die verband houdt met de verwijdering van een leerling. Het geschil heeft hierop betrekking. Nu het verzoek tijdig is ingediend is de Commissie bevoegd en is het verzoek ontvankelijk.

Beoordeling van het verwijderingsbesluit

Overeenkomstig het gestelde in artikel 40 lid 11 WPO vindt verwijdering van een leerling niet plaats dan nadat de betrokken groepsleerkracht is gehoord en het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Met betrekking tot de formele eisen die aan een verwijderingsbesluit zijn verbonden, komt de commissie tot de conclusie dat verweerder aan deze eisen heeft voldaan.

Verweerder heeft aan het verwijderingsbesluit ten grondslag gelegd dat de ondersteuningsbehoefte van J te complex is voor de school en het gedrag van J tot onveilige onderwijssituaties voor hemzelf en anderen leidt. Het is voor de Commissie voldoende vast komen te staan dat het gedrag van J storend was en leidde tot onveilige situaties. De overgelegde stukken, waaronder het groeidocument, en de toelichting ter zitting maken duidelijk dat bij J sprake was van heftige gedragingen in de vorm van bijten, schoppen en slaan tegenover de leerkrachten. J “ontplofte” of dreigde te “ontploffend”. Over de frequentie waarmee de incidenten zich voordeden, verschillen partijen van mening. Ook is voldoende gebleken dat J zich ten opzichte van zijn medeleerlingen met regelmaat storend heeft gedragen. Hij maakte geluidjes en als hij zijn zin niet kreeg werden die steeds luider. De frequentie hiervan is voor de Commissie evenmin vast te stellen, omdat dit

niet uit het overgelegde groeidocument is op te maken of uit een ter beschikking gestelde incidentenregistratie. Voorts heeft de Commissie mede op basis van bovenstaande gedragingen, vastgesteld dat er aanleiding was in de loop van de periode dat J op de school verbleef, nader onderzoek te initiëren gericht op het vaststellen van de ondersteuningsbehoefte van J. In documenten van de school is opgenomen dat betrokkenen vermoedden dat zowel kind- als omgevingsfactoren een rol speelden bij het bepalen van het gedrag van J. Bij deze laatste factoren spelen zowel de scheiding van de ouders als de onrust binnen de klas waar J in was geplaatst, mogelijk een rol. Dit onderzoek heeft niet plaatsgevonden waardoor te lang onduidelijk is gebleven welke ondersteuningsbehoefte J had en welke aanpassingen in het onderwijs noodzakelijk waren om het onderwijsleerproces aan hem met succes te continueren. In plaats van het opstellen van een groeidocument, had de school in oktober 2016 over moeten gaan tot het opstellen van een opp voor J. Toen had de school immers al zorgen over zijn onveilige gedrag en zijn sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband waar de school bij is aangesloten, verlangt het opstellen van een opp. Het opp bevat diverse wettelijke waarborgen over de inhoud, het te vermelden uitstroomperspectief en het met ouders te voeren op overeenstemming gericht overleg. Het opp heeft een plek in de cyclische en planmatige werkwijze van de school. Het biedt inzicht in de ontwikkeling van de leerling en geeft antwoord op de vraag of de geboden ondersteuning toereikend is. Indien verweerder ertoe was overgegaan tijdig een opp voor J op te stellen, had verweerder vervolgens overleg moeten voeren met de ouders om tot overeenstemming over de inhoud van het opp te komen. Dit had naar het oordeel van de Commissie de problemen en misverstanden op communicatief vlak kunnen voorkomen. Deze problemen hadden onder andere betrekking op een mogelijke plaatsing op sbo O, maar vooral op de ernst van het gedrag van J op school. Het laatste overleg daarover heeft in februari 2017 plaatsgevonden. Verzoekster kon hierdoor in de veronderstelling zijn dat J met voorzichtige stapjes vooruitging. Het is daarom aannemelijk dat de mededeling, drie maanden later, dat J van school moest, voor haar een verrassing was. Maar ook voor de Commissie is dit uit oogpunt van communicatie niet sterk. Ter zitting heeft verweerder daarover gezegd dat hij niet telkens schriftelijk wilde communiceren met verzoekster met de mededeling dat er niets was veranderd in het gedrag van J. Deze situatie had voorkomen kunnen worden als aan de hand van het opp regelmatig evaluatiemomenten met de ouders waren ingepland. Tijdens die momenten had de wens van verzoekster om te onderzoeken of sbo O een goed alternatief was, besproken kunnen worden. De Commissie constateert dat mede hierdoor de ongewenste situatie heeft kunnen ontstaan dat J twee weken thuis is komen te zitten.

Alles overziend is de Commissie van oordeel dat vanwege het ontbreken van een tijdig opp en het daarbij vereiste op overeenstemming gericht overleg verzoekster in onvoldoende mate betrokken is geweest bij de argumentatie van de school om J te verwijderen en te verwijzen naar K. Mede daardoor heeft verweerder onvoldoende inhoud gegeven aan de op hem rustende zorgplicht en zal de Commissie, onverlet de vraag of J nu passend onderwijs ontvangt, het verzoek gegrond verklaren.

6. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek gegrond.

Aldus gedaan te Utrecht op 7 december 2017 door mr. drs. P.H.A. van Geel, voorzitter,
drs. E. Hoeksma, en drs. W.A.J.J. Willems, leden, in aanwezigheid van A. Gordon, secretaris.

Mr. drs. P.H.A. van Geel
voorzitter

A. Gordon
secretaris